

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja nižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri-ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

„Nemška zvestost, nemška poštenost.“

Z Dunaja 19. julija. [Izv. dop.]

Velik, mogočen, slaven narod je v trenutku po neslišanih svojih nemoralnih činih v pogrezu. Slavljena nemška poštenost, zvestost sta proč! Dvakratni strel na nemškega cesarja pokazal je naenkrat strašno globočino, v kateri se nahaja Nemštvo. Tisoč in tisoč radi žaljenja nemškega cesarja v zapor dejanih, stotine in stotine radi dokazane „veleizdaje“, proklinjanja starega Viljelma, odobravanja grozovitega dejanja o osodepolnih streljih na „ljubljenca“ naroda svojega, na onega, ki je proslavil nemški narod, združivši ga v mogočno nemško carstvo!

Bi-li bil kedo verjel, da narod velicij genijev — valjda pred kratkimi leti na vrhuncu svoje slave — more tako hitro zreti v propad, kjer je gnjusoba in smrad, izdajalstvo in zločinstvo vsake vrste?

Nemec strelja na svojega cesarja! tako je pisala po 2. juniju tega leta „Norddeutsche allgemeine Zeitung“ v silnem gnevu. Velikan Nemcev smrtno ranjen, in to od Nemca! Strašna novica pretresa Nemčijo! Ali namesto najti povsod smrtno obsodbo, odobrava najzlobnejši čin tisoč in tisoč nemških grl! A to ne samo priprosti Nemec, delavec, prostak, da, tudi omikaneč! Kakova pota hodi Nemštvo? In počel se je lov na one, ki se soglašajo z morilcem dake naroda, ki odobravajo, da se je vršil strel na „kartečnega princa“, kot so zvali Nemci 1848. leta svojega zdanjega mogotca, ki obžaljujejo, da se strel nij posrečil, ter umoril cesarja Nemcev! Počela so se ovaduhovanja najnižje vrste, denuncijantstvo vznemirjuje ves mogočni nemški narod,

in zapori polnijo se sè žrtvami dolžnimi in nedolžnimi. Prijatelj si prijatelja nij svest, oče boji se sina, sin očeta, učitelj učenca; služnik gospodarja, gospodar služnika, da mu v bodočem trenutku mrzlo železo ne žuli rok, da nij pahnen v zaduhli zapor — radi ovadbe, ki jo je storil nad njim iz golega novo „nemškega poštenja, nemške zvestobe“ služnik podložniku in naopako, učitelj učencu in naopako, sin očetu in naopako, da celò prijatelj prijatelju! —

Oh, zlata svoboda nemškemu narodu! Zlati časi velikosti in slave nemških rodov! Taka zla pričinjaš ti samemu sebi, tako častiš ti veleume svoje, ki se v grobeh trobneči morajo zdaj preobračevati nad spridenostjo, ki jo gojé njih potomci!

In zdaj slušajte slučaj, radi katerega sem napravil ta uvod! Čujte, kaj baš od sobote sem, t. j. od 13. julija 1878 strašno doní po evropskem svetu! Da prijatelj je izdal prijatelja, in to ne človek iz mase nemškega naroda, ampak veleum, mojster slikarstva, človek, ki po svojej stroki moral bi v čislju imeti kreposti, ki dičijo celò navadnega človeka, ki moral je sovražiti izdajstvo, in to najhujše izdajstvo prijatelja nad prijateljem.

Slučaj je nasleden:

Hitro po Noblingovem strelu na nemškega cesarja pripeti se, da dr. Trettenbacher v Monakovem sreča Gustav Seebergerja, ki je arhitekt in profesor na monakovski akademiji umetnostij, kateremu v razgovoru izjavi, ka je strel Noblingov na Vilhelma pravična kazen za to, kar je Viljelm kot pruski princ leta 1849, leta pregrešil se nad nemškim ljudstvom, ko je velel streljati na nemško ljudstvo. Ta lehkomišljena izjava je Seebergerja silno razburila, pove jo tudi takoj

nadzorniku akademije Weberju, ki je to novost seveda kar pečeno nesel ravnateljju akademije, Ferdinandu pl. Piloty, možu ki po svojej slikarskeje umetnosti slovi po celem Nemškem. Seebergerju se je studilo izjavo 73. leto prekoračivšega starčka dr. Trettenbacherja denuncirati. Ta gnjusen posel izvršil pak je pl. Piloty, slaven nemšk slikar, ki je — mimogrede rečemo — tudi intimen prijatelj Trettenbacherjev. Piloty sam sestavi zatožbeni spis ter ga odda dotičnej sodniji v Monakovem, češ naj veleizdajnika — prijatelja njegovega za omenjeno izjavo denó v zapor ter ga obsodé.

V soboto 14. julija bila je o tem pred monakovsko sodnijo razprava. Seeberger bil je zaslišán kot pričá. Sodnija obsodila je dr. Trettenbacherja za 8 mesecev ječe, i dr. Tr. 73 letni starček, denunciran po slavnem nemškem slikarju Ferd. pl. Pilotyju — svojemu prijatelju premišljeval bode, kako daleč je uže prišlo s toliko hvalisano nemško zvestobo, in poštenostjo. Ko sta Piloty in Seeberger stopila iz sodišča, sprejela ju je množica s krikom in sikanjem in valjda sta pod zaščito nemških žandarjev in policajev s zdravimi rebri dospela domov. —

To je novost, to je čin, ki slika sè strašanskimi barvami nemško poštenost in zvestost gori v rajhu. Ferd. Piloty stigmatiziral je sebe in svojo nemško narodnost na vse veke!

Ker so osebe te sodnijske drame izmeje najomikanejših krogov, je ta slučaj istinito senzacionalen! Ako se mej omikanci takova dejanja vrše, kako mora biti z maso naroda? Ako izobraženec prijatelju svojemu male nepremišljenosti ne prizanese, ampak ga gre denuncirati pred sodnijo, je to znak najhujše popačenosti nemškega naroda.

Listek.

O zedinjenji italijanskega naroda.

(Govor dr. V. Zarnika v ljubljanskej čitalnici.)

Za napredek in razvitek človeštva so si vsa indoariška plemena v Evropi pridobila velike zasluge. V prvej vrsti pa smejo zastran tega Romani pčnosni biti, namreč Portugalci, Španjolci, Lahi in Francozi; kajti oni so taisti, ki so največ sterili za izbujenje onih idej, ki jih je pozneje Slovanstvo sprejelo in dalje razvijalo. Saj je znano, da so bile križarske vojske taki dogodki, ki so pretresli ne le vso Evropo, ampak tudi celi iztočni svet. Pričetnik in pouzročnik teh religiozних in narodnih idej pa je bil francoski narod. Znano je, da sta bila Peter amienski in Bernard iz Clairvauxa tista moža, ki sta za rešitev svetih mest iz turških rok ljudij navduševala, in po vsem svetu velikansk vihar vzbudila, ki je trajal

več stoletij. Ravno tako se smejo ponašati Španjolci, ker odprli so človeštvu nov, poprej mu še nepoznan svet, peljali ga v daljno Ameriko, in našli so Portugalci novo pot okolo Afrike. Prouzročili so s tem popolnem velik preobrat v civilizaciji človeškega roda. Francozi se smejo ponašati, da so v revoluciji leta 1789 definirali in kodificirali pravice posameznega individua napose in človeštva v obče, ter bili oni tisti, ki so prvi spravili te pravice v postavno obliko, doslej veljavne le v teoriji, kakor so jih filozofi in politiki raznih narodov v 16. in 17. stoletji razvijali le v teoriji. Ko so potem te ideje velike revolucije romale po vseh državah evropskih, razširile so se tudi dalje po iztočnej Evropi, in se v Rusiji vtelesile leta 1861 s tem, da se je odpravilo robstvo.

Ideja, ki nas in druge narode v 19. veku najbolj zanima, je ideja narodnostij. Italijani pa so bili prvi, ki so pot tej ideji odprli, re-

koči, da najbolj naravna podlaga močnej in veljavnej državi je narod, ki govori jeden in isti jezik, ki je jednega in istega pokolenja. To je ona, ob jednem priprosta in velika misel, ki so jo Italijani, dejal bi, vsemu družemu svetu v izgled, prvi dejansko izpeljali. V starem veku so bili Itali mogočen narod, starorimska država se je raztezala čez cel tedaj poznani svet, za časa ljudskega preseljevanja se je ta velika država razrušila in razpala in tako se razkosila, da je bilo na Laškem večsih toliko vladarjev, kolikor vasi, kateri odnošaji so pripravili ves laški narod ob skupno zavest in veljavo pred svetom. Mej temi vladarji in vladarčiči je bilo mnogo tujcev, posebno iz normanskih in francoskih hiš. Pa ne morem se dalje muditi pri razmatranju propada Italije v srednjem veku in pri vzrokih njenega spanja skozi 14. stoletij. — Da preidem na svoj pravi predmet, delil bi jaz zgodovino zedinjenja Italije v 3 dobe. Prva doba se raz-

Zdaj hočem posneti nekaj stavkov iz nemškega časopisa, izhajajočega na Dunaji, da vidite, kako sodi sam Nemeec o imenovanem nemškem dogodjaji.

Nemški časnik „Neues Wiener Tagblatt“ piše:

„Podivjanje nemškega ljudstva je grozno, podivjanje nemškega ljudstva postaje vedno večje, moralno čuvstvo nemškega ljudstva izgublja se popolnem, etični čut je v nemškem ljudstvu skoro ves izginil. V stoterih varijacijah čujejo se vsak dan tožbe. — Jeden pravi, da je vzrok te razdivjanosti socijalna demokracija, drugi trdi, da je vojaška uredba ali militarizem. Do stoda premlaten je prepir o dveh napadih na nemškega cesarja. Navaden razcapan lopov, Hödel, in iz omikanih krogov kodravec, Nobiling, streljala sta tako brezmiselno, kakor i kazni vredno na nemškega cesarja. I, kako čudovita prikazen! iz lukenj, ki jih je jeden streil v zrak, a drugi žalibog v telo nemškega cesarja, teče do sém še malo znana razdivjanost nemškega naroda. Svetu zapovedujoča velesila postala je po dveh streljih le jedna velika hiša sramote — to naj si raztolmači kedor hoče. — Od včeraj se mi je odprla resnica. — V nemškem narodu ima razdivjanosti, ima izgubljenega nemškega čuvstva, silnega hiranja za etiko. —

„Ferdinand pl. Piloty — ime zado- stuje, da se zna, kedo da je ta mož — čul je o prijatelju, ki je napad na nemškega cesarja odobral, Ferdinand Piloty ide in za- toži tega prijatelja — moža 73 let — pri sodniji, ta starček je potem — zgodilo se je to zadnjo soboto pri okrajnej sodniji v Monakovem — obsojen na osem mesecev zapora v tvrdujavi. — Ferdi- nand Piloty moral je sodišče, kjer je pričal proti prijatelju, pod pokroviteljstvom bojnih lovcev zapustiti. Stotina ljudij dirjala je za njim z žvižganjem in sikanjem.“ —

I Nemeec nadaljuje, ka mora silno obso- diti strašna napada na nemškega cesarja, a ravno tako obsojuje sramoten čin zoper prija- telja, ta dokaz podivjanja, hirajočega moralne- nega čuvstva. Umetnik, slaven umetnik, ne brezmiseln mazač, ne, popolno izobražen, s historiskim vidom nadarjen umetnik, stvaritelj slikarske šole, človek, kojemu bi morala po- divjanost baš tako neznana biti, kakor mora

v sebi čutiti moralno čuvstvo, ono veliko čuvstvo pravosti, ki nas preustvarja v člo- veka, postal je, brez vsake moževske časti, brez slave umetnika, brez vsacega umetniškega ponosa — denuncijant.

„Naj bode vse, kakor hoče, jedno je go- tovo: Pred Ferdinand Pilotyjem niti jeden časti svestih mož ne bode snel klobuka“, — tako končuje dunajsk list.

Berlinska mirovna pogodba.

(Dalje.)

Art. 13. Južno od Balkana se bode ustanovila provincija z imenom vzhodna Rumelija, katera ostane pod neposredno političko in vojno oblastjo Nj. veličanstva sul- tana, a bode imela upravno avtonomijo. Imela bode krščanskega generalnega guver- nerja.

Art. 14. Vzhodna Rumelija bode mejila severno in severno zapadno na Bolgarsko, ter bode imela v naslednjih mejah zaznamovano ozemlje: Mejilna črta, idoča od Črnega morja, gre od izliva po potu skozi dolino navzgor, kjer so vasi Hodžakijöi, Selamkijöi, Ajvadžik, Ku- libe in Sudžuluk, prereže povprečno dolino Deli-Kamčik, gre južno od Belibe in Kamha- lika in severno od Hadžimahale, ko je Deli- Kamčik dve milji vzgor Čengeja prestopila; na vrhunec pride pri jednej točki mej Teken- likom in Ados-Bredžo in gre potem čez Kor- nabad-Balkan, Priševica-Balkan, in Kazan-Bal- kan severno od Kotla do Demir-Kapu. Tukaj se nadaljuje na glavnej progji velikega Bal- kana po celej širjavi do vrhunca kozice.

Na tej točki zapusti zapadna meja Ru- melije vrhunec Balkana, se razteza proti jugu mej vasi Pitop in Dušanci, od katerih je jedna Bolgarskej, druga pa vzhodnej Rumeliji pripuščena, do reke Tulu-Dere, sledi ob tej vodi do njenega zjedinjenja s Topolnico, potem ob tej reki do njenega pritoka v Smovski- Dere pri vasi Petričevo, ter pusti vzhodnej Rumeliji zono dveh kilometrov navzgor nju- nega stoka; potem se nadaljuje zopet proti vodi Smovski Dere in Komenico, ter gre ob raztočji, da se potem obrne južno zapadno na višini Vojnaka, in dospe naravnost do točke 875 avstrijske generalštabne karte.

Mejna črta prereže v direktnej črti zgo- renjo kotlino potoka Ihtimana, gre mej Rog- dino in Karavlo, da dospe zopet do raz- točja, katero loči strugi Iskerja in Marice;

potem gre dalje mej Čamurli in Hadžilar po tej črti čez vrhunec Veline-Mogile, gore 531, Smajlica, Vrb, Sumnatica, ter pride do opravnih granic sandžaka Sofije mej Sivri-Taš in Ča- dir-Tepe.

Meja Rumelije loči se od one Bolgarske pri gori Čadir-Tepe, ter gre ob vodi mej kot- linami Marice in njenimi pristranskimi re- kami na jednej strani, na drugej mej Mesta- Karasu in njenimi pristranskimi rekami, ter se obrne od južnega iztoka proti jugu od vr- hunca gorovja Despotodag k gori Krušova. (Izhodnja točka San-Štefanske pogodbe.) Od gore Krušova je meja v soglasi s San-Šte- fansko pogodbo določeno črto, to se imenuje gorovje Crni Balkan (Kara Balkan) gore Ku- lephy-Dag-Ešek, Čepellii, Karakolas in Iš- klar, od koder gre naravnost proti južnemu izhodu navzdol, kjer pride do reke Arda, ter gre po tej dolini do jedne točke pri vasi Adat- čali, katera ostane Turčiji.

Od tu gre mejilna črta na vrhunec Bes- tepe-Dag, gre po njem, ter se steza potem navzdol čez Marico 5 kilometrov zgoraj reke od mosta „Mustafa paša;“ severno gre potem čez raztočje mej Demirhali-Dere in malimi pritoki Marice do Kütüder Bair, tam se iz- točno obrne čez Sakar Bair, gre čez dolino Tundža proti Büjütk-Derbend, katero pusti severno kakor tudi Sudžak. Od Büjütk-Der- bend meji zopet mej pritoki Tundže na severu in Marice na jugu do visočine Kajbilar, kateri ostane iztočnej Rumeliji, ter gre na jugu od V. Almali mej strugo Marice na jugu in mej malimi pritoki, ki se naravnost v Črno morje iztekajo, mej vasi Velevrin in Alatlji; v se- veru gre od Karanlika čez vrhunec Vosne in Zuvaka, gre po črti, katera loči vode Duka od Karagač-Su, ter pride v Črno morje zo- pet skupaj mej rekami teh imen.

Art. 15. Nj. veličanstvo sultan imel bode pravico, meje provincije na suhem in na vodi braniti, na teh mejah utrjenja postavljati in tu vojsko imeti.

Notranji red v vzhodnej Rumeliji vzdrž- vala bode domača žandarmerija, katero bode tudi krajna milica podpirala.

Pri sestavljenji teh dveh korov, katerim imenuje častnike sultan, oziralo se bode na vero prebivalstva v onem kraji. Nj. veličan- stvo sultan obljubi, da na mejah za posadke ne bo izredne (iregularne) vojske postavjal, kakor se bašibozuki in Čerkesi. A regularna

teza iz srednjega veka pa do Mazzinijevega nastopa l. 1820, — druga: počenshi od delo- vanja Mazzinija pa do Cavourjevega vstopa v javnost 1848. leta, — tretja doba: od vstopa Cavourjevega v državno življenje do denašnjih dnij. —

Narodno-državne zavesti Italijani v onej prvej dobi nijso nikake imeli, ter se nijso za njo čisto nič brigali. Vlade po malih laških državah so bile tu take, kakor v srednjem veku sploh; klativitezi so se po vsej Italiji mej soboj morili, in so drug drugemu mesta in gradove sè silo jemali. Visoka starorimska omika je bila uže v nevarnosti, da se ugonobi in popolnem izumrje. Jeden sam velik duh je takrat sprevidel to žalostno stanje svoje do- movine, globoko je čutil in nosil v srcu ne- srečo Italije: Dante Alighieri, ter britko tožil in zdihoval, ka je njegova lepa domovina brez vse veljave, ka se narod italijanski drugod po svetu zasmehuje, in je le vabljev predmet za vsako tujo pridošlico, ki si hoče kaj lepega

pripleniti. Najbolj ste se pa za gospodstvo v deželi takrat borili mogočni stranki Guelfov in Gibelinov. Dante sam je bil, ker je želel zjedinjeno Italijo, navdušen Gibelin. Toda čas še nij zato prišel, bile so to takrat poe- tične sanjarije. Pa Dante, kakor velik duh, je uže o svojej domovini takrat tiste misli gojil, katere so se 500 let pozneje dejansko ure- sničile.

Drug velik duh, ki je še živejše čutil ne- srečo svojega naroda, bil je Macchiavelli, ki je o svojem času pisal in mislil kakor državnik sedanjega veka. Njegova znana knjiga „il prin- cipe“ je vzbudila velikansko pozornost. Spisal jo je, trdijo njegovi komentatorji Macchiavelli v namen združenja Italije, ter imel kot uzor tacega vladarja pred očmi Cesare Borgio, na- darjenega, duhovitega ali brezobzirnega moža, ki je imel takrat na Laškem kakor sorodnik papeža Aleksandra VI. velik vpljiv, ter se je bil v svojem političnem delovanji na ono pot zasakal, ki mu jo je bil Macchiavelli v tej

knjigi naznačil. Vzel in zasedel je bil v Ro- magni mesto za mestom, in tako začel Italijo zjedinjevati s središča, a ker je prerano umrl, bile so vse Macchiavelli-jeve misli in nade v tega moža uničene. Kakor Simeon v bibliji je vzdihoval, ter dejal, da bi potem mirno za- tislil oči, ko bi le ugledale tistega moža, ki bi zjedinil razcepljeno domovino v eno telo. Toda mož je živel 300 let prerano in njegove misli so se še le uresničile, ko je bil uže zdav- naj prah in pepel. Za zjedinjenje se narod sam takrat nij nič brigal, intriganti na po- sameznih dvorih so tekmovali mej soboj in imeli največ vpliva in veljave. Florentinska država pod gospodarstvom Medicejev doseгла je sicer v tistem času, kakor Milan pod vlado hiše Sforza in Verona pod Scaligeri visoko stopinjo omike in izobraženja. To so pa bile le izjeme, lepe posameznosti iz občne mizerije.

(Dalje prih.)

vojska, v to službo namenjena, se ne sme na nobeden način pri prebivalstvu vkvartirati; ako gre skozi provincijo, se ne sme tu nikjer vstavljati.

Art. 16. Generalni guverner ima pravico, otomanske vojake v tem slučaju sklicati, ako je notranja in vnanja varnost provincije v nevarnosti. Takrat pa mora visoka porta ta čin, kakor tudi razloge, ki ga utemeljujejo, zastopnikom vlastij v Carigradu naznaniti.

Art. 17. Generalnega guvernerja vzhodnje Rumelije imenuje porta z odobrenjem vlastij za 5 let.

Art. 18. Takoj po izmenjavi ratifikacij zdanje pogodbe, sklicala se bode evropska komisija, da bode v soglasji z visoko porto organizacijo vzhodnje Rumelije izdala. V treh mesecih bode ta komisija določila moč in pravico generalnega guvernerja kakor tudi opravno, sodsko in denarno vladno provinciji, ter bode jela delati pri raznih postavah vilajeta in s predlogi, ki so bili v osmej seji carigradske konference predlagani.

Skupnost naredeb za izhodno Rumelijo izražena bode v cesarskem fermanu (ukazu.) katerega bode visoka porta objavila in vlastim naznanila.

Art. 19. Evropska komisija bode imea nalog, finance te provincije v soglasji z visoko porto do izvršenja nove organizacije oskrbovati.

Art. 20. Nagodbe, konvencije in mejnarodni dogovori vsake vrste, kateri so se sklenili, so tudi za vzhodno Rumelijo veljavni, kakor za celo otomansko državo. Tujcev nedotakljivost in privilegije njihove vsake vrste, morajo biti v česti. Visoka porta se obveže, da se bodo tam splošne postave državne v oziru verske svobode vsem veroizpovedanjem v korist izviševale.

Art. 21. Pravice in dolžnosti visoke porte, kakor se dotikajo železnic v vzhodnji Rumeliji, ostanejo nespremenjene v veljavi.

Art. 22. Ruska vojska v sasedenje Bolgarske in vzhodnje Rumelije bode imela šest divizij peških polkov in dve diviziji konjice a ne več nego 50.000 mož, Vsi se bodo na deželne stroške vzdrževali. Okupacijska krdela ostanejo z Rusko v zvezi ne le skozi Rumunsko, po pogodbi, katero bosti obe državi sklenili, nego tudi skozi luke ob Črnem morji, Varna, in Burgas, kjer tudi za čas zasedenja napravijo lahko svoja skladišča.

Zasedenje vzhodnje Rumelije in Bolgarije po cesarsko ruske vojski trajalo bode devet mesecev, od izmenjave ratifikacij zdanje pogodbe.

Carsko ruska vlada se obveže, da bodo njena krdela naj poznejše v treh mesecih šla skozi Rumunsko in se bode popolno izpraznenje te kneževine dokončalo.

Art. 23. Visoka porta se obveže, na otoku Kreta organično zakonstvo od 1860 natenko uvesti in one izpremembe, ki so bile za dobre izpoznane vporabiti.

Jednaka, krajevnim potrebam primerna zakonstva, izjemom kolikor se tičejo Kreti dovoljenih davkovskih oproščenj, se bodo tudi v družih delih evropske Turčije, katerim ta pogodba nij dala posebne uprave, upeljala.

Visoka porta dala bode specijalnim komisijam, v katerih morajo biti domačini mnogoštevilno zastopani, ukaz, da se bodo posamnosti tega novega zakonstva za vsako provincijo izdelale.

Načrte organizacije, izhajajoče iz tega

delovanja, preiskovala bode visoka porta, za katere pa mora pred izdajo tega ukaza, katera jim bode dajala polno moč, poiskati si za to mnenja evropske komisije za vzhodno Rumelijo.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. julija.

Notranja *cislejtanska* politika čisto miruje. Od devetih ministrov jih je celih šest na odpustu po kopeliščih in hladilih. Stremaj, da si sam hrom in bolehav, opravlja zdaj ministerstvo za uk in bogočastje, za notranje, za pravosodje, za finance in za predsedstvo. Menda nij posebno težavno minister biti, če more jeden človek toliko prevzeti zdaj ob vročih pasjih dnevih.

Kedaj poide naša vojska, ki je uže zbrana na meji, v *Bosno*? Denes bi imela iti. Ali pravijo, da še čaka. Zakaj? Nihče ne ve. Tega oprezovanja se vesele nekako le še sovražniki Slovanstva, kakor „N. fr. Pr.“ in „Pester Lloyd“, ki vedno še proti okupaciji pišejo.

Vnanje države.

Ruske vlade organ „Journal de St. Peterbourg“ govori o kongresnih delih pa pravi: kongres nij nobenega radikalnega dela storil, ali dosegel kar je bilo mogoče. Naloga Rusije je, pozorno čuvati nad tem, da se bodo reforme izvele.

Iz Carigrada se piše „Pol. Corr.“, da so upanja vedno manjša, da bi se z *Griško* in Turčijo doseglo kako sporazumljenje. Turčija odločno odbija več pivolitni, nego kar sama hoče za popravo mej pustiti. Ona zbira v Tesaliji vojsko, da bode vsako vstajo zatrla. Grecija se zdaj britko kesá, da je na strani stala, ko sta bili Srbija in Rusija v ognji.

Srbska narodna skupščina v Kragujevci je jednoglasno sprejela redni budget za leto 1878 po vladnem nasvetu. Po tem je dohodkov 38.833.080 grošev (pijastrov) in stroškov 38.623.097 grošev. Vojni proračun je bil zaradi povišanja števila oficirjev in stoječe vojske povečan na 15.718.340 grošev.

V *angleške* zgorenj zbornici je Beaconsfield predložil kongresne protokole, zagovarjal politiko vladno in rekel, da bode avstrijska okupacija Bosne trajala do zagotovljenja podlog za mir in red v deželi, da se Turki rešijo velicega bremena (!?) v daleč proč ležečji provinciji s 50 000 možmi red vzdržavati. Vse velevlasti so prepričane, da je vspeh kongresa najboljšje zagotovilo za ohranjenje Turčije. — Granville in Derby kritizirata politiko angleške vlade. — Potem je nastal mal hrup mej lordi, ker je Derby rekel, da je zaradi tega odstopil, ker se je angleška vlada hotela polastiti Cipra in sirske obale brez dovoljenja porte, a Salisbury je temu ugovarjal, da nij res.

Dopisi.

Iz Trsta 17. julija [Izv. dop.] Zopet je našo okolico deloma obiskala nesrečonosna — toča. Nij smo še pozabili one, ki je pred dvema tednoma pobila okolo Ščedne in Žavelj, uže moramo, žalibože, poročati, da je 14. t. m. v noči po zgorenjji okolici nevihta prav hudo razsajala, in po soseskah Opčine, Trebče, Orlek, Bane, Gropada, Padrič in Bazovica toča grozdje tako pobila, da v nekaterih krajih nij prav nobenega pridelka pričakovati, v drugih pa komaj tretjino ali četrtno srednje dobre letine. Huda bo za uboge kmetovalce, ker v teh krajih jim je grozdje najpoglavitejši pridelok.

Sliši se, da si bo društvo „Edinost“ prizadejalo, da se bolj revnim kaka pomoč podeli, bodisi od magistrata, ali od vlade; če ne drugega, vsaj odpuščenje davkov.

Naše srednje šole so se končale, ljudske

mestne se bodo končale koncem tega meseca, okolične pa še le koncem avgusta. Mestno svetovalstvo je na predlog šolskega odseka sklenilo odpraviti na ljudskih šolah v mestu in v okolici dozdanje darila, javne skušnje, in celò vsako slovesnost konec šolskega leta. Ako bo pa ta nova naredba ugajala meščanom, posebno pa okoličanom, se bo videlo.

Te dni je bil v pokoj dejan, in s zlatim križcem za zasluge odlikovan naš rojak gosp. Rudolf Pibernik, učitelj in zadnji čas vodja na tržaškeje c. k. vadnici. Omenjeni gospod je služboval 46 let, kar je denes redka prikazen, posebno v učiteljskem, jako trudapolnem stanu. Presvitli cesar mu je podelil zlati križec, katerega si je g. Pibernik v resnici zaslužil, kajti bil je izredno priden in delaven učitelj, in pravi odgojitelj. — Prva njegova služba je bila na deželi v Dolini pri Trstu, kjer je 20 let „ledino oral“; od tam je bil poklican na vadnico v Gorico, in čez 4 leta je pa prišel na tržaško c. k. vadnico, kjer je do zdaj (22 let) ostal, in zadnjič bil za ravnatelja imenovan. Koliko grenkih in trudapolnih ur je moral v teh 46. letih prestati mej uka-željno in neželjno mladino, si je lahko misliti, pa pri vsem tem je g. Pibernik, dasi uže 68letni starček, duševno in fizično še jako krepak. In to njegovo povoljno stanje mu privoščimo še mnoga leta, čestitaje mu za zaslužen odlikovanje, toliko več, ker je gosp. Pibernik narodnjak, in se zmirom prišteva k dobrim Slovincem. Slava mu tedaj in živio!

— ič.

Domače stvari.

— (Ljubljanskega mestnega zbora) seje 19. t. m. se je z županom vred udeležilo 20 odbornikov. Župan naznani, da je deželni odbor magistratu poslal pismo, v katerem ga vabi, da naj blagovoljno sprejema darove za ubožne družine, katerih očetje so odšli v vojake, ter se o tej reči tudi obrne do mestnih župnikov. Denarni odsek bo odločil, koliko bode moglo mesto v ta namen podariti. — Cerkevemu predstojništvu v Trnovem se dovoli, da sme neko volilo porabiti za napravo ob velicijh praznikih potrebnih cerkvenih paramentov. Od g. fajmoštra Ant. Črneti za uboge podarjena hiša v Krakovem se sprejme. Gg. Dreo in Goršič priporočata, da naj se pri oddaji stanovanja ozir jemlje na sestro ranjkega gospoda, g. Regali pa pristavlja, da naj se pozneje v prvi vrsti res ozirajo na ubožne iz Krakova, ali pa vsaj na otroke tam rojenih staršev. — Pritožba necega hišnega posestnika, kateremu se je zaukazalo, da mora žlebove svoje hiše izpeljati v podzemeljski kanal, se zavrže. — Poročilo finančnega odseka o preiskovanji mestnih blagajnic, ki jih je našel vse v redu, se vzame na znanje. — Prošnja asilnega društva dunajskega vseučilišča za denarno podporo se zavrže. — Nagrada za učiteljico, katera je bolno učiteljico Krašner nadomestovala, se dovoli. — Poročilo o vspehu poduka v ženskih delih v šoli na mahu, katerega je brezplačno preskrbovala gospodičina Fröhlich, se vzame na znanje, in se učiteljici izreče zahvala mestnega odbora. —

Slovenski mestni odbornik Regali interpelira župana ljubljanskega: Zakaj je pod zdanjo večino mestnega zbora in pod zdanjim županom Ljubljana tako zapuščena in za domače ljudi tako malomarna, da župan nij nobene inicijative poprijel, ko je naš domači

polk Ku hn čez dolgo let prišel zopet enkrat v Ljubljano, da bi se bili naši domači kranjski sinovi spodobno sprejeli od ljubljanskega mesta in malo pogostili, kakor se je to prej pod družini župani vselej zgodilo. Zakaj so se hrabri sinovi naše dežele, ki gredo v boj na klic našega svetlega cesarja, v boj za razširjenje méj naše ljubljene Avstrije lačni in žejni pustili? Mar zato, ker je zdaj Ljubljana pod tem vodstvom postala nekako nemško hotiča? Imate denar za nepotrebne remuneracije dobro plačanim uradnikom, a nemate krajcarja za spodoben sprejem naših domačih sinov vojakov, ki nosijo svoj in naš kravi davek plačat za našo državo doli v jug? Druga mesta: Maribor, Gradec, Ptuj, Zagreb, celo Krško so pozdravili svoje domače sine vojake, zakaj samo Ljubljana ne? Zakaj je župan to opustil.

Žu pa n Laschan odgovarja, da je on sam na kolodvoru bil, s komandantom prijateljsko govoril, a več storiti nij bil dolžan.

(Imenovanje.) Finančni koncipist Josip Svoboda v Mariboru je imenovan za finančnega komisarja v Ljubljani.

(Čitalnica na Bizoviku) priredi denes svojo „besedo“, katera je bila zavolj mnogih uzrokov od 14. t. m. na denes predstavljena. Program „besedi“ je nespremenjen.

(Konfiskacija.) Zadnji „Slovenec“ je bil konfisciran zaradi dopisa z Blok, v katerem je bilo govorno, kako so žandarmi posekali dva v vojsko poklicana bloška rezervista. Tudi mi smo te dni bili dobili obširnejša poročila o tej zadevi, a ker vemo navado c. kr. pravdnika, nismo se jih upali natisniti, da si bi bili pripravljene pred kompetentnim sodiščem zastopati njih resničnost. C. kr. deželno

vlado pa nujno prosimo, naj urgira, da se stvar v Blokah v temeljito in pravično preiskavo da.

(Matura) na gimnaziji ljubljanske je se dovršila v četrtek. Izmej 23 osmošolcev jo je delalo 22 in trije vnanji ali eksterni. Dodelali so jo trije z odliko, dva sta odložena na dva meseca, dva za eno leto, dva ponavljalca pa za nedoločen čas, in se smeta k maturi tretjič prikazati le s privoljenjem učnega ministerstva, vsi drugi so izvršili dobro. Mej padlimi so vsi trije vnanjiki. Na realki jih je delalo maturo 28; z odliko sta jo dovršila 2, za 1 leto odloženih je 6, za dva meseca pa 2.

(Iz seje deželnega odbora 13. julija) V podporo ubogim družinam, katerih očetje in redniki morajo vsled mobilizacije dom zapustiti in vojaško službo nastopiti, je deželni odbor 2000 gold. iz deželnega zaklada dovolil, ter je s pritrujenjem deželne vlade izdal razglas za nabiranje podpor po vsej deželi. Predlogom kranjega in okranjega šolskega sveta za definitivnost Štefana Tomšiča v učiteljski službi na ljudski šoli v Sodražici je deželni odbor pritrdil.

(Iz Zagreba) prihajajo prijatelji nam poročajo, da Hrvatje tam vedo o okupaciji Bosne in o tem, kaj bode, ravno tako malo, kot mi, in da tudi ničesa ne storè. Magjari pa mej tem delajo. Bratje Hrvatje se ob prsi trkajo v „Obzoru“ — a tako preimenitne čase kakor so zdaj za nas vse Jugoslovane z znano diplomatično (?) svojo „šutajo“ slučaju in Magjarom prepuščajo! Žalostna nam majka!

Razne vesti.

(Strašna nesreča.) Magjarski časopisi poročajo, da se je 16 t. m. podrl v Fé

legyhaza baš novo pričeti zidani izraelitski tempel, ter je pokopal pod razvalinami večino delavcev. Dozdaj so jih našli uže veliko mrtvih in ranjenih, a število unesrečenih se zdaj še ne zna. Te nesreče je krivo novejšje zidanje, ker se je na to gledalo kdo bo de cenejšje tempelj sezidal. Zato je bila tudi vsa tvarina za zidanje slaba. Preiskava se je pričela.

(Roparski umor.) Iz Tišava v Češkem lesu poroča se 13. t. m. o sledečem groznem umoru: 12. t. m. šel je vojteh Kopačka v Schüttenhofen soli kupovat; truden pride zvečer domov, ter leže spat. Po noči ulomijo trije lupeži v sobo, ter pričnejo njega in njegovo ženo daviti, ter mu hočejo denarnico, katero je imel v zglavji vzeti; ženi se posreči uiti, ko je bila nednega roparja ugriznila v roko, ter se zvunaj pod grmom skriti. Kmalu potem tatovi skozi okno hiše prilezejo in pobegnejo. Zdaj še le si upa uboga žena na pomoč klicati; ljudje se sicer prišli, a bilo je uže prepozno, — tatovi so uže pete odnesli, a Kopačka našli so umorjenega v postelji; denarnice tudi nij bilo več pod zglavjem.

Tržne cene

v Ljubljani 20. julija t. l.

Pšenica hektoliter 8 gld. 94 kr.; — rož 5 gld. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 39 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 36 kr.; — prosó 6 gld. 50 kr.; — kuruza 6 gld. 20 kr.; kroupir 100 kilogramov — gl. — kr.; — fižol hektoliter 10 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gl. 70 kr.; — špeh povojen — gl. 75 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednjine kilogram 54 kr.; — telečnine 50 kr.; — svinjsko meso 70 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 3 gold 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 20. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	54 gld. 75 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 „ 60 „
Zlata renta	75 „ — „
1860 drž. posojilo	114 „ — „
Akcije narodne banke	830 „ — „
Kreditne akcije	260 „ 80 „
London	115 „ 55 „
Napol.	9 „ 27 „
C. kr. cekini	5 „ 49 „
Šrebro	101 „ — „
Državne marke	57 „ 15 „

Pismeno zdravi vse bolečine v živcih, posebno

božjast (epilepsijo),

specijalni zdravnik dr. Killisch v Draždanih (Neustadt). Ozdravilja je uže nad 11.000. (210-2)

Wir empfehlen
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zelstoffe
der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergerasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(159-26)

Prostovoljna dražba.

22. dne t. m. in v sledečih dnevih prodajal se bode v kazinskeje restavraciji ljubljanskeje

s cinkom kriti stekleni salon, ki obsega lahko 300 osov, potem paviljon za godbo, klet za led po ameriškeje sistemu, popolni plinovod iz restavracije in vrta, na dalje vsa vrtna, sobna, kuhinjska in kletna oprava, kakor: mize, stoli, zastave, bandera, grbni izveski (Wappenschilder), transparenti, piramide, zvezde in razne druge dekoracije; oder za glediščne igre v hiši, kandelaber za plin, steklene prepaži, omare za jedi in pijače, slike, ogledala, stenske ure, vešala za obleko, ruljete za okna, železne peči, mizna priprava iz beloprsti, noži in vilice, mej temi za 1200 osov od kineskeje srebra, — kozarci za pivo, vino in šampanjec, sklenice, namizje, kamni v prižiganje žveplenk, solnjice in koški za kruh; vse namizne perilo, kakor: mizni prtji, beli in pisani, bisane itd., okolo 7000 papirnatih prtičev, omara za posode, police, omare za led s patentom; prodajala se bode na dalje tudi vsa kuhinjska priprava, banje in sodi za vodo, jeden telegraf, razna fina vina v sklenicah, sodovi, škafi (vedrice), pipe, buče (Weinheber), police za sklenice, prazne vinske butelje, jedna partija ledu in razna druga privatna oprava; vse to prodajajo se bode na dražbi, h katereje so vsi povabljeni, ki želijo kaj kupiti. (218-3)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Mi darujemo vsakemu

najpotrebnejše domače orodje, kakor: žlice za kavo in jedi, nože in vilice itd. itd.

Od konkurznega upraviteljstva pred kratkim na nič prišle velike angleške tovarne za britanija-srebro smo dobili poziv, naj vse izdelke od britanija-srebra, ki jih pri nas v zalogi imamo, za majhno odškodnino prevoza in 1/4 delavske plače darujemo.

Ako se vpošlje znesek ali tudi proti povzetju cene, ki je pri vsacem izdelku označena, samo za povrnitev stroškov prevoza iz Angleškeje na Dunaj in majhen dol delavske plače, dobode vsakdo le-to

zastonj.

- 6 kom. britanija-srebrnih žlice za jedi, 6 kom. baš takovih žlice za kavo, vkupe 12 komadov, stalo je prej gld. 6, a sedaj stane vsch 12 komadov vkupe gld. 2.35
 - 6 „ britanija-srebrnih namiznih nožev z ang'škimi ostrinami, 6 kom. baš takovih vilice, vkupe 12 kom., kateri so prej stali gld. 9, stoji zdaj vsch 12 vkupe 3.40
 - 1 zajemalka za mleko, težko vrste, prej gld. 3, zdaj 1.30
 - 1 „ juho, najtežje vrste, od najboljšega britanija-srebra, prej gld. 4, zdaj 1.80
- Poleg tega elegantni svečniki, par po gld. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zdelice po kr. 50, 75, 80, gld. 1.—, 1.40; majolke za kavo ali čaj po gld. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; svečniki z roči, par po gld. 8.50, 10.50, 14.—, 20.—; saharne pušice po gld. 2.—, 2.50, 4.—, 5.50, 7.—; saharne sipnice po kr. 40, 75, 90, gld. 1.—; sklenice za kis in olje po gld. 2.50, 3.80, 4.25, 6.—; pušice za surovo maslo po kr. 95, gld. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; ročni svečniki po kr. 50, 65, 80, gl. 1.— ter še mnogobrojni izdelki.

Osobitega pozora vredno.

6 komadov namiznih nožev, z najfinejšimi ročaji od britanija-srebra, z angleškimi jeklenimi ostrinami, 6 komadov baš takovih vilice, 6 komadov težkih izvrstnih žlice za jedi, 6 komadov baš takovih žlice za kavo, v elegantnej kaseti od baršuna, vkupe 24 komadov, ki so prej stali brez kasete gld. 13.—, stane zdaj s kaseto gld. 6.40.

Te stvari so izdelane od najfinejšega britanija-srebra in se od pravega 18 lotnega srebra celo po šletnej rabi ne dadè razlikovati, ter garantiramo, da njih barva vedno ostane bela.

Tudi damo vsakemu denar nazaj, ako mu naš nož ali žlica očmita ali orumenta. (150-7)

Naslov:

„Britannia-Silberwaaren-Niederlage“
Wien, Babenbergerstrasse 1.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.